

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Гъэсэныгъэм ылъэныкъо гъэхъэгъэшхохэр зэрэщашыгъэхэм, кIэлэегъаджэхэм якъэгъэхъазырын ялахышхо зэрэщашыхэрэм ыкIи колледжыр къызызэуахыгъэр илъэс 85-рэ зэрэхъугъэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ афагъэшшоагъ:

— **Вербицкая Любовь Михаил ыпхъум**, ГОУ СПО-у «Адыгэ кIэлэегъэджэ колледжэу Хь. Андырхъуае ыцIэкIэ щытым» икIэлэегъаджэ;

— **Гъунчъкъо Мусльимэт Адэлджэрые ыпхъум**, ГОУ СПО-у «Адыгэ кIэлэегъэджэ колледжэу Хь. Андырхъуае ыцIэкIэ щытым» адыгабзэмкIэ икIэлэегъаджэ.

ИпIэсэныгъэшхо зэрэхэлъым, илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриIэу псэолгъэшIын отраслэм Iоф зэрэщашIэрэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэшшоагъ **Абрэдж Аслъан Лелэ ыкъом**, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Стройзаказчикым» ипашэ.

Егъэджен Iофыр шIуагъэ къытэу зрагъэцакIэрэм, общественнэ IофшIэным чанэу зэрэхэлажэхэрэм, къытIэху-хъэхэрэм япIунрэ яегъэдженрэ ялахышхо зэрэщашыхэрэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ афагъэшшоагъ:

— **Апсалимэ Гошнагъо Рэмзанэ ыпхъум**, къуаджэу Джэдджэхъаблэ дэт МОУ-у «Н.Т. Джармэкъом ыцIэкIэ щыт гурыт еджапIэу N 7-р» зыфиорэм математикэмкIэ ыкIи информатикэмкIэ икIэлэегъаджэ;

— **Терешенко Галинэ Александр ыпхъум**, селоу Красногвардейскэм дэт МОУ-у «Гурыт еджапIэу N 11-р» зыфиорэм идиректор егъэджен-пIуныгъэ IофымкIэ игуадзэ.

Илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэришIэрэм, законностыр, цыфым ифитыныгъэхэмрэ ишъхъафитыныгъэхэмрэ мыукогъэнхэм илахышхо зэрэщашыхэрэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэшшоагъ **Шъоумыз Разыет Дзэгъаштэ ыпхъум**, Тэхъутмыкъое районымкIэ очылхэм ямыккоммерческэ организациеу «Защита» зыфиорэм итхъаматэ.

ДЗЭМ КЪУЛЫКЪУ ЩЫПХЪЫНЫМ УФЭХЪАЗЫРА О?

Дзэм зэращэхэрэмкIэ Iофтхъабзэхэр блэкIыгъэ илъэсым Адыгеим щызэхэщагъэ зэрэхъугъэм изэфэхьысыжхэм ыкIи 2010-рэ илъэсым пшъэрылъэу зыфагъэуцужыхэрэм зачытегушыIэгъэхэ зэхэсыгъо тыгуасэ Мыекъуапэ щыкIуагъ. Iофтхъабзэм хэлэжъагъэх АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу **Алексей Петрусенкэр**, АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ иминистрэу **Натхъо Разыет**, АР-м гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ иминистрэу **Беданыкъо Рэмзан**, муниципальнэ образованийхэм япашэхэр, республикэм идзэ комиссариат иотделениехэм яллыкIохэр, нэмыкIэхэри.

АР-м идзэ комиссар ипшъэрылхэр зыгъэцэкIэрэ **Александр Егоровым** пэублэм къызэрэщыхыгъэщыгъэмкIэ, тиреспубликэ шыпсэурэ кIэлэ ныбжьыкIэ минн 6-м ехъоу дзэм къулыкъу щызыхьынэу къызытефэхэрэм яIофхэм 2009-рэ илъэсым коммиссиехэр ахэплъагъэх. Ахэм ащыщэу нэбгырэ 1900-рэ дзэм къулыкъу щыхьынэу агъэкIуагъ, 2008-рэ илъэсым а пчъагъэр нэбгырэ 1450-м кIахъэщтыгъ. Апшгъэрэ гъэсэныгъэ зилэ ныбжьыкIэхэм япчъагъэ проценти 9-кIэ нахьыбэ хъугъэ. ГумэкIыгъоу къэуцухэрэм ащыщ дзэм къулыкъу щызыхьын фаехэм япсауныгъэ изытет уигъэрэзэнэу зэрэщымытыр. Джащ фэдэу къулыкъум агъэкIуагъэхэу, ау япсауныгъэ зэрэдэним къыхэкIыкIэ къызэкIагъэкIо жьыгъэхэм япчъагъи макIэп.

Мыщ дэжъым къэIогъэн фае дзэ комиссариатым иотделениехэу муниципальнэ образованиехэм ащылэхэм яспециалистхэм, врачхэм мы лъэныкъомкIэ яIофшIэн зэрэзэхашэрэм, ахэм зэфэхьысыжъэу ашIыхэрэм уамыгъэразэу къызэрэхэкIырэр.

1992-рэ илъэсым къэхъугъэ нэбгырэ 2544-рэ дзэ учетым 2009-рэ илъэсым хагъэуцуагъ. Ахэм джырэ лъэхъан Iоф адашIэ.

Дзэм къулыкъу щызыхьыщт

кIэлэкIэхэм яфэIо-фашIэхэр тэрэзэу, шапхъэхэм адиштэу зэшIохыгъэнхэр, мы лъэныкъомкIэ гъэсэныгъэм, псауныгъэр къэухъумэгъэным, правэухъумэкIо органхэм, нэмыкI структурэхэм язэдэлэжъэнрэ язэпхыныгъэрэ гъэпыгъэныр пшъэрылхэу шъхъалэхэм ащыщэу зэхэсыгъом хэлэжъагъэхэм къагъэнэфагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.
Сурэтыр *Ишъынэ Аслъан къытырихыгъ.*

ГухэкI тщыхъугъ

Москва къыщыхъугъэ тхъамыкIагъоу нэбгырипшI пчъагъэ зыхэкIодагъэр, нэбгырэ 70-м ехъумэ шъобж зэфэхъафхэр зыхахыгъэр лъэшэу гухэкI тщыхъугъ. Къэралыгъом иIофышIэхэм, ар зипшъэрылхэм тащэгугъы мыхъо-мышIэу Москва щызэрахъагъэм изэхэцакIохэр, цыф хыехэм апсэ зыгъэгъугъэхэр къагъотынхэшъ, яфэшшошэ пшъэдэкIыж арагъэхьынэу. Тэ быслъымэн диным, КъурIаным тызыфагъасэрэм атетэу Алахьым тафельэу улагъэ зытецагъэхэр хъужьынхэшъ, дунэе мамырым гъэшIэ кIыхъэ къышаритынэу. Зидунай зыухыгъэхэм Алахьталэм тафельэу, ямылажъэу, ямыхъакъэу бзэджашIэхэм якIодылIагъэхэу зэрэщытхэм къыхэкIэу,

ахърэт мафэм джэнэтымкIэ ыгъэгъушIоцтхэм ащыщ ышIынхэу.

Зы цыф хые зыукIырэм дунаим тет цыфыр зэкIэ ыукIыгъэм фэдэу ахърэт мафэм Алахьталэм ыгъэпщынэну КъурIаным къыщелошъ, непэ мыхъо-мышIэхэр зезыхъэу, цыфхэм къын къафэзыхъэу, а зэпстэур дин IофкIэ зылыгътэу, IофышIу зерафэу алозэ, лъэпкъхэр зэпэзгъэуцужьыхэрэм тыкъаджэ къэушынхэу. Гуегъу, гууз зилэ пстэуми тызэдежъугъэлэжъ, мыхъун зышIэхэрэм, цыфыпсэр зыгъэгъухэрэм тIэ зэкIэ дзагъэу тапэжъугъэуцужь.

Адыгэ Республикэм ыкIи Пшызэ шъолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм ямуфтиеу ЕМЫЖ Нурбий.

Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ гухэкIышхо ащыхъоу фэтхъаусыхэх УФ-м и МЧС Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэIорышIэпIэ шъхъалэ ипашэу Гъунэжыкъо Мурат Нурбий ыкъом ятэ дунаим зэрехыжыгъэм фэшI.

КУШЪУ Аслъан.

НАРОДНЭ ПИСАТЕЛЭУ ЦУЕКЪО ЮНЫС ИЛЬЭС 70-рә ЗЭРЭХЪУРЭМ ИПЭГЪОКИ

Арэу щыт нахь мышI-ми, сырыраз, шыкур сэшI. Арышъ, зиусхъан тхылъ-еджэр, — лъапкIэ бдзырэр, цәпкIэ къэпштэжынуу зэрэ-хъурэри зыщдэгъэгъушпэнэу амал зимыI, — непэ фэдэ лъэ-хъаным, джыдэдэIурашъэм тикIалэ, урысыдзэм иполков-никэу Хъан Гирей, орырэ сэры-рэ тыфэгъэхъохъу. Зыпари фэIуагъэп моц фэдиэу зэмы-блэжыгъэу, хъау, зышъхъэ-мысыжыгъэзэ, гъэпцIагъэкIэ моц фэдиэу нэкъэ-пакъэкIэ къадзыгъэ хъымыщэи кIэлэ-жыым фэшъуашэр фатшIэми, хъау, тэфэрэр фэтэIоки. Хъа-ни изакъоп ар — Урысыем мо экIигъэстыгъэ зэуапIэхэм, Тхъэ щэхъу ымышIэу, зыль шъхъамысыжыгъэ лIышIу пстэуми, кыныбэ зыщэчыгъэу, бэлахъыр зыпшъэ дэкIыгъэ-хэми ары. Нэджагъо шыухъу-мэх — шыкурышху боу! Еж-мэ къатенагъэп, бгъэмысэнхэр лыгъ, ахапхъорэм Iахъ къахе-хы зэралоу — лъапкыым пае бгъуитIумкIи гугъагъэх, яIоф къадэхъунэуи боу кырадзэгъэ гуш, ей! ЗэгурыIо насыпми, Тхъэ слон, кIэмыхъопсыгъэхэмэ, хъакъ зимыIэ лъым Къушъхъэ КъопцIэжымэ ащычэрэ псы-хъожьхэри ащ нахьбэрэ ри-мыгIэкIэ зхъышIыкIыгъэхэри ары. Ау...

ШыкIэм лъыбэнэжыгъэм фэдэу тыкэнагъ. Тшъхъэ те-мыль тикъонтхъэу, ым?! Кав-казыжъ! Хъау, тыкэнагъэгон джыри. Тыкэнапэна?!

Гукъаор мыжъуахъом ычIыпI — уфэмысакъымэ. Тильэпкъэгъухъу зэкIэми тапэ темир гъунэгъум ишэн гъэгIы-лыгъэ зэзыгъэшIагъэу, хъау, кызыгурыIуагъэу, ицIыф гъэ-псыкIэкIэ зхъышIыкIыгъэхэри шъугъуанэкIэ тэмыгъэу, хъау, хъэм псашъо етэмыгъэ-гъаш! Шуми-бзаджэми ахэр арых гъуазэ тфэхъугъэхэр нэ-фыль зэкIэчыпэми, ый.

А-енасын, Хъан Гирей и «За-пискэхэм...» джыри зэ тахэ-жъугъэплэжыгъэмэ, «Проект положения для управления горскими народами» цыкIу-цыкIоу кIэтэжъугъэджыкIы-жыгъэмэ, хъахым, тымыт-хыпхъэу, ей. Мыдрэ «Запискэ-ри...» ары анахъэу, мыдрэр ары, лъэпэ мафэ зыдзынуу, Iэшлэ-гъакIэу Нэкэлай Зиусхъаны-шом физэхигъэуцагъэм, ым, къабыл тфэхъуным. Пшыгъу-пшагъэп ныла о, тхылъеджэ зэхэдшIылэр, мы сатырмэ апэ-кIэ узэкIэлэбжымэ, мытапэкIэ, ащ иегъэжыапIэ ори уналэ те-озгъэдзэгъагъ сшIошI, сшIапI. Мырэушцтэу кыригъагъэщт-гъэ, хъау, джы мы сэ кы-зыпысыдзэжы сшIоигъор «лъэпкъхъу, нэмыкI хабзэ гори фэIорышIэхъу зымыдэхэрэр, демократическэ егъэжыапIэм тетэу...» Хъан кызыпфилорэм джэ, блэстIупшынуу амал иIап зы сатыри. Пчъэблэичыжыр, шыпкъэ, кытфэжыгъагъ, ау сшIэпкъэ ныкыоилыкI зэоза-псэу хъуными ардэдэу ишы-нагъо кышъхъэрхъыгъагъэп. Арыба, бэрэIуамафэр, модрэ хъазабышхори ыкIыIужъэу, зыкIэгъуагъэ гушэри.

ШIошъхъуныгъэ пытэм кыбгынэуи кыхэкIыгъэп, зэ нэмыIэми. СэIоба, гуагъэ, ти-зымафэ ильэсигIу мфэкI хъу

шIоигъокIэ, гуагъэ.

«Апэрэ лъэпкъэм язытет мыры:

1) Къэбэртаехэр купитф зэ-дэпсэухъу зэхэсых, кыблэ ыкIи кыблэ-къокIыпIэ лъэныкыо-хэмкIэ гъээзгъэ псыхъожь-псыхъожьыемэ, Малкэрэ Тэр-чырэ, ахэлъэдэжъхэрэм, къа-шIэкIыгъэ нэпкъхэм, чыгъухэм, ащIэпсэух. Мыхэр Черкес хъэл-кыым шыщых, шыкIэгъэнчъэу цымытхэ нахь мышIэми, адрэ лъэпкъхэм ялгытыгъэмэ, Кав-казым ИIэшъхъэтетхэм мыхэр алэ илгых, узэгъыни фэдэу яIофхэри зэрагъэзекIох. Узэ-гъын фэдэу зыкIаслорэри къэс-

алусых; лъэпкъ лъэш дэдэх, нэмыкIмэ ялгытыгъэмэ мыхэр нахь кытфэшъыпкъэх, анахъэу ежымэ япщхэм азыфагу кы-тэджэрэ зэмызэгъыныгъэхэм тэ кызырэтфыщытхэр къамы-гъэушIоркхэ хъумэ ары, ау, къэлогъэн фае арэу уащыгъы-нуу зэрэмыпытэр. Ягъунэгъу Абдзахэхэр, анахъэу Бэслы-ныйхэр, къэзэрэгъэбырсырхэмэ мыхэм ащышхэр агоуцонхэкIи тIуи еIэштхэп, бгъуитIумкIи сыдигъокIи ахэм анаIэ зэтэ-тыжъ. Цыфэу ялэр мини 6-м хъазырэу нэсы.

5) Хъатикъуаехэр Шъхъэго-щэ, Пшыщэ ыкIи Лэбэ, Пшы-

шIэу ащашIэхэрэ зэпыогъэу-пытэгъэ дэдэп, ау зыхъукIэ, ар узэгъыны Iофэу щытэп: арэу щыт нахь мышIэми, мы лъэпкъхэр адрэхэм анахы анахь лъэшых, пIопэн хъумэ етIани мамырхъу, агу кытфэшIу пIо-нэуи шытых, Черкес хъэлкыым цыщ лъэпкъхъу, демократиче-скэ е народнэ зещэкIэ шыкIэм тетэу псэухъу, мыщ кыкIэлъы-кIоу зигугъу къэсшIышцтхэр.

А лъэпкъхэр мырых:

1. Абдзахэхэр Псыфэ, Лэбэ-шхо ыкIи Лэбэ цыкIу, Шъхъэ-гуашэ, Пшыщэ, Псэкъупсэ ыкIи нэмыкIрэ псыхъохэри кызышежъхэрэ кыушъхъэхэм

ЦУЕКЪО ЮНЫС

КЪАДЫРБЭЧ ИБЭЩШЫГЪ

Тарихъ романым щыщ пычыгъохэр

Ион: цыфэу ащ исхэр IорышIэ дэдэхъу кыпфэхъунхъу захэ-шIоубытапэкIэ, джы мы рэ-хъатныгъэу илгыр укъуагъэу хъункIэ энэгъуагъэ, зыпари ри-гъэIошцтэп. Зэгорэм зэрэзэ-гъэшIагъагъэхэр IэубытыпIэ сшIыхъэ, нэбгырэ мин 25-рэ ащ зэрэщыпсэурэр къэслон слъэ-кIышцт.

2) Бэслыныйхэр Пшызэ кыблэ гъэзагъэх, Лэбэ, Фэдз ыкIи мыхэм ахэлъэдэжырэ псыхъо цыкIумэ алушъохэм алусых. Мыхэр адрэ лъэпкъхэм анахыбэх, пшыхэм ыкIи ахэм алэ иль оркъхэм агъэIорышIэх, агукIэ кытфэшIухэп, кызэз-гъэшIушцтых пIони уапыхъанкIэ джырэкIэ цыхъэшIэгъушхэхэп. Ар зыпкъ кыкIырэри къэ-шIэгъуаеп: апэрэмкIэ, ащ ичы-лэхэр тэ Тигъунапкъэмэ апэчы-жъэ дэдэх; ятIонэрэмкIэ, анахь тызылгъэу мыхъурэ Абдзэхэ лъэпкъ лъэшым игъунэгъоу щысых; ящэнэрэмкIэ, сыди-гъокIи а чылэхэм абрэджэу кыхэхъажыгъэхэр бэрэ ащэ-Iэх, цыфхэр зэшахъохъу, агъэ-быжъутэхъу. ЗэкIэмкIи нэбгырэ мини 7-м нэсэу щэпсэукIэ энэ-гуагъэ. Бэслыныйхэм ыкIи ахэмэ ягъунэгъоу щыс лъэпкъ-хэм Пшызэ кызыпшырыкIы-жыгъэ къэбэртаехэр хэхэскIэ къакIужыгъэхъу адэпсэух, мытапэкIэ агъэкошхъу зыщт лъэхъаным, япчъагъэ мин 12 фэдиз хъазыр мэхъу.

3) Мэхъошхэр Фэрзэ, Псыф ыкIи КIыл псыхъо Iушъохэм алусых. Лъэпкъ ин шIагъоп шъхъае, мыщ ыпэкIэ кызы-фэсIуагъэмэ афэдэу мыхэмэ агу кытфэшIу шIагъоп, на-хыбэмкIэ ягъунэгъухэм — Бэслыныйхэм ыкIи Абдзахэ-хэм зэрадырагъэштэн закъом кыхэкIэу, джэгъогъуныгъэ ахэлъэу тигъунапкъэмэ сыди-гъокIи къафыреплэжыкIы; Бэ-слыныйхэм афэдэу мыхэри бгъэбыяунхэм упыхъаныр цыхъэшIэгъуджэу щыт. Нэбгы-рэ мини 2 фэдиз хъун-мыхъун.

4) КIэмгуехэр Лэбэ ыкIи Шъхъэгощэ псыхъо Iушъомэ

зэ псыхъохэм акIэрысых. Мыщ ыпэрэхэм афэдэу лъэш шIа-гъохэп, ау адрэмэ нахь ате-кIылох, КIэмгуемэ яхъышых, нахь кытпэблагъэх. Лъэп-кышхоп, нэбгырэ мини 3 фэ-диз хъунэу кысшIошIы.

6) Чэчэнаехэр нахыбэмкIэ Пшызэ хэлъэдэжърэ псыхъо Iушъомэ ащэпсэух, Шъхъэгу-ащэрэ Псэкъупсэрэ азыфагу исых, Чэнэморэ Къээзэкъмэ япэчынатIэхъу. Къэбэртаемэ аужкIэ кыкIымэ лъэпкъышхох, КIэмгуемэ афэдэхъу мыхэмэ янахыбэр кыдготэу ары, азы-ныкыуи Абдзахэмэ агурэIо, ау, пIопэн хъумэ, ахэм япщхэмрэ оркъхэмрэ анэIу зыфэгъэзагъэр тэры, кытфэхъалэлых, макIэх нахь мышIэми. Ары шъхъае, цыфэу алэ илгыхэр, Хъасан Па-шэм уIэшыгъэ купышхор зызэ-хищгъагъэм кынэуж, гупсэ-фыжыгъэхэп, зыгу кытфэ-мышIу Абдзахэхэмрэ Шапсы-гъэхэмрэ алэныкыокIэ нахь загъазэ, зэлахылэгъухъу ушъ-хъагъу ашIызэ. Ауми гушIугъэ кытфырыамIэуи кыхэхъэу бзэджагъэкIи кыддзэкIохэ-ррп. Нэбгырэ мини 7-м япчъа-гъэ нэсынэу энэгъуагъэ.

7) Хымыщэиэхэр, тыгъэ-кыохъапIэмкIэ нахь идзагъэхъу, Чэнэморэ Къээзэкъыдзэм игъу-напкъэ пэчынатIэх. Цыф кызырэыкIоу исмэ мытапэрэ-хэм кытIолIэгъэ дэдэр къяпIо-лэн плъэкIышцт, ау пшы-оркъ лъэпкъ шъхъалэхэр еIолIэпIэн-чъэхъу агурэ ашъхъэрэкIэ кыт-фэгъэзагъэх, Урысыем зыгукIэ фэбзэджэ Абдзахэхэр, ягъу-нэгъу дэдэхэр, лышIэжъ азы-фагу дэлъ пIонэу, алъэгъу зэ-рэмыхъухэрэр ащ ишыхъа-тышIу. Нэбгырэ мини 4-м нэс хъазырэу мэхъух.

Мы къэспчыгъэ лъэпкъ пстэумэ, Къэбэртаехэр ахэп-хыжымэ, Шъо шъузэрэфаеу уеплын хъумэ, Зиусхъан ЛъапI, джыдэдэм ахэр чыпIэу зэрыт-хэр тэ тIправительствэ ишIу-шIэныгъэмэ зыкIи япхыгъэп, арышъ, ахэр огъэIасэхэкIэ е тигъунапкъэхэм мыхъо-мы-

ащэпсэух. КъэпIон хъумэ, чыпIэу аубытрэмкIэ унэгъо мини 10 фэдиз мэхъух, а шъолгырым зэкIэми анахь чыпIэ шъхъалэр аубыты ыкIи сыдигъокIи тигъунапкъэмэ къафэбзаджэх, джыры ныIэмэ пый шIуцIабзэкIэ талыгътэ.

2. Шапсыгъэхэр мыхэм апшъэкIэ нахь шыIэх. Мыхэм афэдэу зы Бгырыс лъэпкъ го-рэми тигъунапкъэмэ ягъэ къа-рагъэкIыгъэу зыпари ахэтэп, ябзэджагъэ зэхытагъэшIэ зэ-пыт, джыри тызэрагъэхъара-мырэр гъуащэрэп. Мыхэм анахь лъэш лъэпкъым кыхэ-кIышцтэп, унэгъо мин 12 хъазы-рэу зыраушъомбгуагъ.

3. Натхъокъуаджэхэр, Шап-сыгъэмэ ятыгъэкъохъапIэкIэ гъэзагъэу, кыушъхъэмэ ахэдз-гъэхъу, хы ШIуцIэм инэпкъхэм анэсэу щысых, цыфышъхъэ пчъагъэу зэрэхъухэрэмкIэ, унэгъо мини 8-м нэсэу пIошцтми, ыпшъэкIэ кызыфэсIогъытIумэ къаIарагъэхъу, ау мыхэмэ мэхъанэшхо яI, хы ШIуцIэ Iушъор аубыты. Мытапэрэ уахътэм лъэпкъыр мамыр хъазырэу кытфыщытыгъ, ежъ мамыр ыкIи чыгъулэжыным, мыдэ лэ-жыгъыгъэ кыгъэкIыным, бы-лымхъуным ыкIи сатыушIы-ным ылгъэныкыокIи Iофхэм зэ-рапылтым, зэрафэшагъэм къа-хэкIэу. Мыхэр зэкIэ нахыпэм Тркуер зэрэIэпыщэгъуэгъэм икIэныжых, зэхэхъэхъу-зэхэ-кIыхъу зыщытыгъэ лъэхъаным къафыщинагъ. Керч сатыушIы-пIэу ащыгъум шызэхъэщгъа-гъэмэ яшIуагъэ къамыкIыгъэуи пIон плъэкIышцтэп. Джы мы лъэхъаным кызызтегушIэрэ лъэпкъыми ыгу кытфэшIоп, ыкIи, модрэ Шапсыгъэмэ афэ-дэу, тегъэпны джыри.

КIэкIэу сыкызытегушIэгъэ пстэумэ кызырагъэлъагъо-рэмкIэ, апэрэхэм, пшыхэм ыкIи ахэм алэ иль оркъхэмрэ агъэ-IорышIэхэрэмрэ, Iэпыщэгъу адэпшIыныр нахь игъу, гъэ-хъагъэхэри нахь пшIынхэ плъэкIышцт, аужыхэрэр цэуIупIэ пшIынхэм нахы, лъэпкъхъу

демократическэ е народнэ зе-щэкIэ шыкIэм тегъэпсыкIы-гъэхэр ары зыфасIохэрэр. Джа-ры зытесшIыхъагъэр, ЛъапIэу Император Зиусхъаным ыдэжъ лыкIохэр кыфэзгъэблэгъэн-хъу, СильапIэу Синэф, унашъоу кысфэпшIыгъэр згъэцэкIэ-ным фэшI, джаушцтэу сшIымэ сшIоигъоу сэри кызыкIэс-Iуагъэр.

Зиусхъаным ишIоигъоныгъэ тегъэпсыхъагъэу, а Iофыр зэ-шIозыхынэу зыфагъэзэщтым ышIэнхъу игъоу, СильапIэу Си-нэф, Инструкцием о кыщи-пIотыкIыхэрэмкIэ апэрапшIэ Къэбэртэе лъэпкъым зыфэб-гъээзэныр нахь тэрэз, пшы шыхъалэхэр, оркъ лъэрыхъэхэр ыкIи цыфхэр Нальчык шызэ-IубгъэкIэнхэр нахь игъу, зэIуб-гъэкIэнхэшъ, шъо яшъуло шъу-шIоигъом щыжъугъэгъозэн-хэшъ, лыкIохэр ащ кышчы-хэшъухышцтых. Мыщ дэжымэ анахъэу мэхъанэ зыIэр лыгъэ-ныгъэ зыфащырэ, зигушIыIэ уасэ фашырэ цыфхэр, къэбэр-таемэ ягъунэгъу цыф лъэпкъ-хэми нахь алыгъэхэрэр къа-гъэлъэгъонхэр ары. Тэ тичIы-пIэ нэчалыствэ ифэмэ-бжыымэ зэкIэ Къэбэртэе лъэпкъым ты-рихъэу гъэпсыгъэ, арышъ, мыщ зыпари Iэпэо-лъэпао кышчы-пфэхъушцтэп, лыкIоу хадзыхэрэр, гуапэр яеу, къекIолIэщтых, ащ фэдэ егъэжыпIэшIум тапэкIэ зэшIохыгъэн фэе пстэури кы-гъэпсынкIэшцт. Къэбэртаехэр зэкIэ чыпIэ нэчалыствэм ифэ-мэ-бжыымэ зэрэчIэтхэр сэ къэс-Iуагъ, ау ащ кыкIырэп тIпра-вительствэ ихабзэ шъыпкъагъэ кыфырыIэу чIэтхъу, арэушцтэу цытыгъэмэ лыкIохэр ишыкIэ-гъэжыгъэхэп. Ары пакIо, сэ сызэрэплъырэмкIэ, Къэбэртае хэбзэ пытэ щыгъэпсыгъэн фае, лъэпкъ лъэшэу зэрэщытым кыхэкIэу, нэмыкIмэ шысэ-техыпIэ афэхъушцтых.

Къэбэртэе лыкIохэм яIоф джаушцтэу хэгъэкIыгъэ зыхъу-рэм, етIанэ адрэ лъэпкъиблэу зыцIэ къесIуагъэмэ адэууб-лэшт. Мыхэм гъунапкъэм фэ-гъээзгъэ нэчалыствэр нахь апэ-благъ, яфэмэ-бжыыми нахь атырехъэ, арышъ, агъэдIон-хэмкIи нахь Iэрыфэгъу афэ-хъушцтых. МыщкIи Къэбэртае узэрэщызекIон фаеу къэсIуа-гъэм тетэу узекIошцт, пшы шъхъалэхэр, оркъ лъэрыхъэ-хэр... апэ зэIубгъэкIэнхэ, зы лъэпкъым иIоф зыхэбгъэкIы-рэм, кыкIэлъыкIорэм дэууб-лэшт, джаушцтэу, аужыпкъэ-рэм ушыкIэкIыжышцт. Зэзэ-гъыныгъэ зыдэпшIыгъэхэ лъэ-пкъым шыщхъу зэлъашIэрэ цыфхэр, Iофыр нахь зэпыфэ-ным фэшI, кыкIэлъыкIохэрэм адэжъ бгъакIохэзэ пшIымэ гъэхъагъэ уиIэшт, а лыкIомэ Iофыр зытетыр цыфмэ нахь агурагъэIони алъэкIын.

Къэбэртаехэм ялыкIохэр агъэнэфэнхэм зэрэфэхъазыр-хэмрэ гъунапкъэм фэгъээзгъэ нэчалыствэм туземцэмэ язэхэ-шыкI Iоф зэрэдишIэрэмрэ бэ-кIэ ялгытыгъэщт гъэхъагъэу тшIышцтри, нэмыкIрэ лъэпкъэу Черкес хъэлкыым хыхъэхэрэм, пшыхэмрэ ахэм алэ иль оркъ-хэмрэ агъэIорышIэхэрэ цыф-хэм афэгъэхыгъэми ары.

(Джыри кыкIэлъыкIошцт).

Идышӕ макӕ гухэр зэльештӕх

Шушлагъу цыфым илӕр зыщызфахысыжырэ мафӕм фӕбагъ зыхӕл гушыӕу зӕхӕпхыцтыр макӕлӕп. Къы-зэрӕщытхуӕхӕрӕм узедӕлукӕ, медаль е орден ратын фаеу, щытхуӕци фаусыныр тефӕу плытӕщт. Искусствӕм къыуитырэ амалхӕм зӕу ащыц зӕгъӕпшӕнхӕр пшӕлхӕр.

Адыгэ Республикӕм инароуднӕ артисткӕу, Абхъазым изаслуженнӕ артисткӕу, дунӕ шлухъафтынӕу Къандур Мухъӕдин ыцӕклӕ агъӕнӕфагъӕр къызыфагъӕшӕошӕгъӕ Нӕхӕ Тӕмарӕ иконцерт АР-м и Къӕралыгъо филармоние зӕрӕщыкӕуагъӕм тигъӕшыгъӕ гупшысӕхӕр мыц къыклӕ-лъӕкӕлох.

Пчыхъзӕхӕхӕр Адыгэ Рес-публикӕм изаслуженнӕ артисткӕу Сиху Станислав зӕришагъ. Ац изӕфӕхысыжхӕм къащыхигъӕ-щыгъ Нӕхӕ Тӕмарӕ псым ыцӕлӕгъ хуӕгъӕ къуаджӕу Едӕпсыкъуае къызӕрӕщыхуӕгъӕр, янӕ-ятӕхӕр Адыгӕкӕлӕ зӕрӕщыпсӕухӕрӕр, культурӕмрӕ искусствӕмрӕклӕ

итворчествӕ осӕ ин къыфишӕыгъ. Лӕзпкъ искусствӕр пропагандӕ зӕришӕырӕм фӕшӕ лӕшӕу къы-зӕрӕфӕрӕзӕр Президентым ишу-фӕс гушыӕл къышыхыгъӕщыгъ.

Анфиса Васильевар АР-м культурӕмклӕ иминистрӕу Чӕмы-шӕо Гъазый ыцӕклӕ Нӕхӕ Тӕмарӕ къыфӕгушуагъ, шлухъаф-

гъӕр, уикъуаджӕ е уикъӕлӕ щӕ-плугъӕ цыфыр бгъӕлӕплӕн плӕ-кӕыным имӕхӕнӕ хигъӕуӕн-фыкӕыгъ.

Удыкӕко Юрӕ къызӕрӕгушы-лӕрӕм седӕлузӕ, ригъӕджӕгъӕр артисткӕ цӕрыло зӕрӕхуӕгъӕм зӕр-рӕгушхорӕр гушыӕл зӕгъӕфа-гъӕхӕмклӕ икъоу къылон ымы-лъӕкӕыгъӕу слытагъӕ. Зӕрӕгум-кӕырӕр депутатым къыхӕщы-цтыгъ. Парламентым и Щыт-хуӕ тхылӕ Ю. Удыклаком арти-сткӕм зыретыжыым икӕрыклӕу фӕгушуагъ.

Мӕкъамӕхӕр,
орӕдхӕр...

Нӕхӕ Тӕмарӕ июбилей пчы-хъзӕхӕхӕм къышыфӕгушуагъӕмӕ ащыц Мыекъуапӕ иадминистра-цие ипащӕ иапӕрӕ гуадзӕу Аульӕ Юрӕ. Ари мыгумӕкӕыцтыгъӕу тӕорӕп. Ыгу илӕыр усӕхӕмклӕ ар-

пчыхъзӕхӕхӕм хӕлӕжыагъ. «Син-дикӕм» лӕзпкъ къашӕохӕр къы-шыгъӕх, пащӕр АР-м изаслужен-нӕ артисткӕу Едыдж Виктория.

Артистхӕу Еутых Вячеслав, Нӕчӕс Анжеликӕ, Кушъӕкӕо Си-мӕ, Хъӕклӕко Алыи, Лӕыбыу Ас-лӕан, Барцо Руслӕан, нӕмыкӕхӕри Нӕхӕ Тӕмарӕ игъусӕхӕу орӕдхӕр къауагъӕх, къыдежыуӕгъӕх. Тӕ-марӕ ышыпхӕоу Фатимӕ къыхи-дзӕгъӕ орӕдӕу артисткӕм имӕфӕкл мафӕ фӕгъӕхыгъӕмклӕ пчыхъ-зӕхӕхӕр аухыгъ.

«Адыиф», «Пшъӕшӕгъ удж», «Синӕшӕуцӕл дах», «Сыда узы-фаер?», «Тызӕхӕкӕыжы», «Нарт орӕдыр», быслӕымӕн диныр зы-лӕжыӕрӕм Къадыр чӕщым къа-лорӕ орӕдыр, «Шульӕгъур кӕ-джӕ», нӕмыкӕхӕри адыгабзӕклӕ пчыхъзӕхӕхӕм щызӕхӕтхыгъӕх. Искусствӕ лӕагӕм илӕзныкӕо зӕфӕшхъафхӕр ыгъӕфедӕхзӕ, артисткӕм ымакӕ зӕригъӕжы-н

апшӕрӕ еджапӕр Краснодар къызӕрӕщиухыгъӕр, художест-веннӕ самодѣятельностым щы-ригъажи, дунаим цӕрыло шы-хуӕгъ орӕдыло-кӕшӕокӕо ан-самблӕу «Ислӕмыер» ылӕ теу-цоным, иапӕрӕ программӕ шы-лӕныгъӕм щыпхыриццыным илӕ-хышӕу зӕрахышхыагъӕр.

Москва, Карелием, Абхъа-зым, США-м, Израиль, Тыркуем, Украинӕм, Болгарием, Къыблӕ шӕолтырым, нӕмыкӕхӕми Нӕхӕ Тӕмарӕ ымакӕ ащыжыныгъ. Адыгӕ кӕралыгъо университе-тым искусствӕхӕмклӕ институт икӕлӕзӕгадж, доцент. Ригъӕджӕ-р студентхӕр хӕгъӕу ыкӕи дунӕ фестивалӕхӕм ахӕлажӕх, щытхуӕуцӕхӕр къащыдахы.

Шуфӕс гушыӕлӕхӕр

АР-м культурӕмклӕ иминист-рӕ иапӕрӕ гуадзӕу Анфиса Васи-льевар ти Президентӕу Тхъакӕу-щынӕ Аслӕан ыцӕклӕ Нӕхӕ Тӕмарӕ къыфӕгушуагъ, искусствӕм хӕлӕлӕу зӕрӕфӕлажӕрӕм фӕшӕ

тын къыфишӕыгъ. Адыгӕ Рес-публикӕм и Парламент и Коми-тет итхӕматӕу Удыкӕко Юрӕ хабзӕм икъулыкъушӕу зӕрӕщы-тым дакӕу, Адыгӕкӕлӕ кӕлӕ-егъаджӕу лӕф щышӕлӕ зӕхъум Нӕ-

хӕ Тӕмарӕ зӕрӕригъӕджагъӕри ыгу къыгъӕкӕыжызӕ, искусствӕм цӕрыло шыхуӕгъӕ артист-кӕм ыпашӕхӕм къыхӕныр лӕзпкъ шӕжыым къызӕрӕпкъырыкӕы-

тисткӕм рӕло зӕрӕшӕонгъуагъӕми узӕгупшысӕн хӕлӕ. Искусствӕр зыкӕлӕсӕм ар ахӕтӕлыгъ.

Адыгеим и Къӕралыгъо фи-лармоние исимфоническӕ орке-стрӕ игъусӕу Нӕхӕ Тӕмарӕ адыгӕ, урыс, италян орӕдхӕр къыуагъӕх. Дирижерӕу, АР-м изаслуженнӕ артистӕу Григорий Михайловым оркестрӕр зӕригъӕлорышӕлӕрӕ шыкӕлӕм тылӕплӕззӕ, Нӕхӕ Тӕмарӕ идышӕ макӕ зӕригъӕ-жынычӕрӕми тигъӕгушуагъ. Пӕ-сӕрӕ адыгӕ орӕдӕу «Адыифыр» артистӕу, ансамблӕу къззылорӕр макӕлӕп. Нӕхӕ Тӕмарӕ ар къы-дилыгътӕзз, ымакӕ «Адыифым» къызӕрӕщигытыгъӕр шӕукӕлӕ фӕ-тӕлӕгъу.

Ансамблӕу «Русская удалыр», художественнӕ пащӕр Анатолий Шипитыко, пчӕгум къызыщӕлӕ-гъом, тиорӕдыло цӕрыло ирепер-туар къыхӕхыгъӕ мӕкъамӕхӕр къызӕрӕригъӕлошцхӕр концертыр зезыщӕрӕм къыуагъ. Ансамблӕу «Отрадери» Т. Нӕхаим игъусӕу

чырӕр зӕхӕхӕм щытлӕгъуӕгъ.

США-м, Иорданием, Израиль, Тыркуем, нӕмыкӕхӕми ятаксхӕм яводительхӕм Тӕмарӕ иорӕдхӕр къырагъалохӕу зӕп тилӕпкъӕгъу-м зӕрӕзӕхӕхыгъӕр. Пчыхъзӕхӕ-хӕм Т. Нӕхаим ригъӕджӕрӕ студ-ентхӕм яорӕдхӕр шылуӕгъӕх. Ар-тисткӕр непӕрӕ мафӕм егупсӕ-фылӕрӕп, кӕкӕлошт уахътӕм ди-штӕу искусствӕм фӕлажӕ. Тӕ-марӕ иконцертхӕм джыри тӕжӕ. АР-м инароуднӕ артистӕу Андзӕ-рӕкӕо Чеслав пчыхъзӕхӕхӕм еплыгъ. Т. Нӕхаим фӕгушӕонӕу пчӕгум къызехӕм, Адыгеим идышӕ макӕхӕр концертым щызӕлукӕгъӕхӕу бӕмӕ алытагъ.

Опсӕу, Тӕмар! Тхъӕм насып-шӕу, бӕгъаши уешӕ. Уиорӕдхӕр мыкӕосӕрӕ жъуагъох. Искусст-вӕр зыкӕлӕсӕхӕр зылӕпыщӕхзӕ, шӕумрӕ дӕхагъӕмрӕ лӕзпкъ шӕ-жыым фӕогъӕлажӕх. Тхъаегъӕ-псӕух уянӕ-уятӕхӕу узыпӕгъӕхӕр!

ЕМТИЛӕ Нурбий.

Зӕхъышагъӕхӕр:
Адыгӕ Республикӕм
и Къӕралыгъо
Совет — Хасӕр,
иминистрӕхӕм
я Кабинет

Къыдзыгъӕкӕырӕр:
Адыгӕ Республикӕм
лӕзпкъ лӕфхӕмклӕ,
лӕкӕыб кӕралхӕм
ащыпсӕурӕ тилӕп-
къӕгъуӕхӕм адырӕлӕ
зӕпхыныгъӕхӕмклӕ
ыкӕи кӕбар жъу-
гъӕм инамалхӕмклӕ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскӕр, 236

Редактор
шхъӕлӕр

ДӕРБӕ
ТИМУР

Редакциер
зыдӕшыӕр:
385000,
кӕ. Мыекъуапӕ,
ур. Первомайскӕр,
197.

Телефонхӕр:
приемнӕр:
52-16-79,
редактор шхъӕлӕм
иапӕрӕ
гуадзӕр:
52-49-44,
редактор гуадзӕр-
пшӕдӕкӕыж зы-
хыӕр секретарыӕр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъӕр:

Урысые Федерацием
хӕутын лӕфхӕмклӕ,
телерадиокъӕтын-
хӕмклӕ ыкӕи зӕлӕы-
лӕсыклӕ амалхӕмклӕ
и Министерствӕ
и Тӕмыр-Кавказ
чыпӕл гъӕлоры-
шӕлӕл, зӕраушыхъа-
тыгъӕ нӕмӕрыр
ПИ №10-3892

Гъӕзетым къыхиу-
тыхӕрӕм мыштып-
къагъӕу къахафӕ-
хӕрӕмклӕ кӕззыт-
хыгъӕхӕм пшӕдӕ-
кӕыж ахы. Къа-
тхӕхӕрӕмрӕ гъӕзе-
тым щылажӕхӕр-
рӕмрӕ яеплӕыклӕ
зӕтемыфӕн ылӕ-
кӕышт. Гъӕзет-
еджӕхӕм кыт-
фагъӕхыӕрӕ тхы-
гъӕхӕр зӕхӕтфы-
хӕрӕп ыкӕи кӕ-
ззытхыгъӕхӕм
алӕклӕдзхъа-
жыыхӕрӕп.

Зыщыхаутырӕ
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кӕ. Мыекъуапӕ,
ур. Пионерскӕр,
268

Пчъагъӕр
6411
Индексхӕр
52161
52162
Зак. 847

Хӕутынӕм
узыкӕлӕтхӕнӕу щыт
уахътӕр
Сыхъатыр 18.00
Зыщыкӕлӕтхӕнӕу
уахътӕр
Сыхъатыр 18.00